

Datum van inontvangstneming : 18/06/2025

Zaak T-296/25

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

16 april 2025

Verwijzende rechter:

Varhoven administrativen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

15 april 2025

Verzoeker tot cassatie:

Direktor na Teritorialna Direktsia Mitnitsa Burgas

Verweerster in cassatie:

Lidikar OOD

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Cassatieprocedure bij de Varhoven administrativen sad (hoogste bestuursrechter, Bulgarije), ingesteld naar aanleiding van het cassatieberoep van de directeur na Teritorialna Direktsia Mitnitsa Burgas (directeur van de regionale directie van de douaneautoriteit Burgas, Bulgarije) tegen de beslissing van de Administrativen sad Burgas (bestuursrechter in eerste aanleg Burgas, Bulgarije), waarbij een besluit van de directeur van de regionale directie van de douaneautoriteit Burgas nietig is verklaard.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Uitlegging van artikel 74, lid 3, verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB 2013, L 269, blz. 1, met rectificatie in PB 2013, L 287, blz. 90, en PB 2016, L 267, blz. 2)

Artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1. Kan artikel 74, lid 3, van verordening (EU) nr. 952/2013 aldus worden uitgelegd dat de bij de uitvoer van een goed uit een derde land aangegeven waarde van dat goed kan worden aangemerkt als „in het douanegebied van de Unie beschikbare gegevens”?
2. Kan artikel 74, lid 3, van verordening (EU) nr. 952/2013 aldus worden uitgelegd dat de vaststelling van de douanewaarde van een goed aan de hand van de bij de uitvoer van dat goed uit een derde land aangegeven waarde een redelijk middel voor de vaststelling van de douanewaarde als bedoeld in artikel 74, lid 3, van die verordening kan zijn?

Aangevoerde bepalingen van internationaal recht waarnaar wordt verwezen

Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel 1994 (hierna: „GATT 1994”), artikel VII, lid 2, onder a) en b)

Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VII van de GATT 1994 (hierna: „GATT-overeenkomst betreffende de douanewaarde”), algemene inleiding, artikel 1, lid 1, artikel 2, lid 1, onder a), artikel 3, lid 1, onder a), artikel 6, lid 1, onder b), artikel 7, lid 1, en lid 2, onder e) en g)

Aangevoerde Unierechtelijke bepalingen en rechtspraak

Verordening nr. 952/2013, overwegingen 5 en 9, artikelen 69, 70 en 74

Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2447 van de Commissie van 24 november 2015 houdende nadere uitvoeringsvoorschriften voor enkele bepalingen van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB 2015, L 343, blz. 558), artikel 140, lid 2, en artikel 141

Verordening (EG) nr. 471/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 betreffende communautaire statistieken van de buitenlandse handel met derde landen en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1172/95 van de Raad (PB 2009, L 152, blz. 23), artikel 3, lid 1, artikel 4, lid 1, artikel 5, lid 1, onder c), artikel 6

Arresten van 15 juli 2010, Gaston Schul (C-354/09, EU:C:2010:439); 21 januari 2016, Stretinskis (C-430/14, EU:C:2016:43); 16 juni 2016, EURO 2004 Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455); 9 maart 2017, GE Healthcare (C-173/15, EU:C:2017:195); 11 mei 2017, The Shirtmakers (C-59/16, EU:C:2017:362); 12 oktober 2017, X (C-661/15, EU:C:2017:753); 10 september 2020, BMW (C-509/19, EU:C:2020:694), en 9 juni 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458)

Conclusies van advocaat-generaal Bordona in de zaak Tauritus (C-782/23, EU:C:2025:30) en advocaat-generaal Emiliou in de zaak Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:46)

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Zakon za mitnitsite (douanewet; hierna: „ZM”), artikel 1, lid 2, punt 1, artikel 84, leden 1 en 2, artikel 84a, leden 1 tot en met 4, artikel 220, leden 1 en 2

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Op 18 januari 2021 heeft de douaneautoriteit in de haven van Burgas een douaneaangifte van Lidikar OOD als aangever en indirecte vertegenwoordiger over het volgende goed voor de douaneregeling „vrije verkeer” ontvangen: een bij een ongeval beschadigde personenauto van het merk Honda, model CR-V, benzinemotor, vijf zitplaatsen. Op de douaneaangifte is als methode voor de vaststelling van de douanewaarde vermeld dat de douanewaarde op basis van de transactiewaarde van het ingevoerde goed overeenkomstig artikel 70 van het douanewetboek van de Unie is vastgesteld. Als prijs van het goed is 3 310 Canadese dollar (CAD) opgegeven. De Canadese douaneautoriteit, de Canada Border Services Agency, heeft informatie over voertuigen ter beschikking gesteld die in Canada voor de uitvoer naar de Europese Unie zijn aangegeven.
- 2 In het kader van een controle achteraf van het in de genoemde douaneaangifte aangegeven goed heeft de Canadese douaneautoriteit de Bulgaarse douaneautoriteit een bestand toegezonden met gegevens voor de volledige indeling van de personenauto waarin de bij de uitvoer uit Canada aangegeven waarde is vermeld. Nadat de door de Canadese douaneautoriteit verstrekte gegevens waren gecontroleerd en – aan de hand van het nummer van de Canadese uitvoeraangifte – was vastgesteld dat het voor de invoer aangegeven goed overeenkwam met het uit Canada uitgevoerde goed, werd geconstateerd dat de in de douaneaangifte in Bulgarije aangegeven prijs (3 310 CAD) afweek van de door de Canadese douaneautoriteit meegedeelde prijs (15 889 CAD) die in de Canadese uitvoeraangifte was vermeld.
- 3 Lidikar OOD werd verzocht om bewijzen voor de voor douanedoelinden aangegeven prijs over te leggen. De onderneming heeft een factuur van 18 november 2020, een pakbon, een zeevrachtbrief en een factuur van 13 januari 2021 ter beschikking gesteld. De douaneautoriteit was van mening dat er gegronde twijfels bestaan over de overeenkomstig artikel 70, lid 1, van verordening nr. 952/2013 vastgestelde douanewaarde van het goed. De onderneming heeft schriftelijk verklaard dat zij geen enkel dossier over de gesloten transactie, noch een overeenkomst met de verkoper en de eindontvanger van de auto, noch een offerte, bestelling, prijslijsten, andere aan de transactie voorafgaande correspondentie, afbeeldingen of betaaldocumenten bezit of heeft bewaard.

- 4 Na controle van de documenten die bij de douaneaangifte waren gevoegd, hebben de douaneautoriteiten vastgesteld dat er geen bewijs was dat de op de toegezonden factuur vermelde prijs juist was, zoals overeenkomsten, bestellingen, offertes of correspondentie. Uit het rekeningafschrift betreffende een opdracht tot overboeking in vreemde valuta blijkt niet dat de betaling volledig is. Gelet op de gegronde twijfels en het ontbreken van bewijs voor de aangegeven prijs kan niet van de overeenkomstig artikel 70 van verordening nr. 952/2013 aangegeven douanewaarde worden uitgegaan die op basis van de factuur van 18 november 2020 is bepaald.
- 5 Volgens de douaneautoriteit zijn de in artikel 74, lid 2, onder a) tot en met d), van verordening nr. 952/2013 bedoelde methoden niet van toepassing. De autoriteit heeft ook de toepassing van de bijkomende methoden als bedoeld in artikel 74, lid 2, van de verordening van de hand gewezen omdat de auto bij een ongeval betrokken was en daardoor de specifieke technische staat van de auto moeilijk kan worden vergeleken met de staat van andere in Bulgarije ingevoerde goederen van hetzelfde merk en model.
- 6 Aangezien niet is voldaan aan de voorwaarden voor de toepassing van de methoden voor de vaststelling van de waarde van het betreffende goed overeenkomstig artikel 74, lid 2, onder a) tot en met d), van verordening nr. 952/2013, moet de methode van de redelijke middelen als bedoeld in artikel 74, lid 3, van verordening nr. 952/2013 worden toegepast. Volgens de douaneautoriteit is het antwoord van de Canadese douaneautoriteit een officieel document dat naar aanleiding van het onderzoek in het kader van de internationale samenwerking is verkregen. De douanewaarde van het goed is vastgesteld aan de hand van de prijs die in de door de Canadese douaneautoriteit verstrekte elektronische gegevens is vermeld.
- 7 Bij besluit heeft de douaneautoriteit de douanewaarde van het goed op de datum van ontvangst van de douaneaangifte op 19 830,43 Bulgaarse lev (BGN) vastgesteld en een naheffingsaanslag voor invoerrechten en btw voor in totaal 5 023,78 BGN opgelegd.
- 8 De rechter in eerste aanleg, de Administrativen sad Burgas, die bevoegd is om de rechtmatigheid van het besluit van de douaneautoriteit te toetsen, heeft dit besluit nietig verklaard. Volgens de Administrativen sad is het geding tussen partijen gerezen over de vraag of de douaneautoriteiten hadden aangetoond dat er sprake was van „gegronde twijfels” in de zin van artikel 140, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 2015/2447 en of de procedure van artikel 141 van deze uitvoeringsverordening, gelezen in samenhang met artikel 70 van verordening nr. 952/2013, is gevolgd om de douanewaarde van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde invoer vast te stellen. Volgens de rechter moet in elk afzonderlijk geval worden aangetoond dat er sprake is van gegronde twijfels in de zin van artikel 140 van uitvoeringsverordening nr. 2015/2447 en heeft de douaneautoriteit in casu geen overtuigend bewijs overgelegd waaruit blijkt dat haar twijfels over de juistheid van de [aangegeven] douanewaarde gegrond waren. Hij heeft geoordeeld

dat in artikel 70 van verordening nr. 952/2013 het algemene beginsel is neergelegd dat de douanewaarde wordt vastgesteld op basis van de transactiewaarde, te weten: de voor de goederen werkelijk betaalde of te betalen prijs bij verkoop voor uitvoer naar het douanegebied van de Unie. Artikel 74 van verordening nr. 952/2013 voorziet in bijkomende methoden voor de vaststelling van de douanewaarde, die enerzijds ondergeschikt zijn aan de methode van artikel 70 en anderzijds in een hiërarchische verhouding tot elkaar staan. De uitdrukking „gegronde twijfels” is in uitvoeringsverordening 2015/2447 gedefinieerd en het bestaan ervan moet in elk individueel geval op basis van specifiek vastgestelde feiten en omstandigheden worden vastgesteld. In de zaak die in het hoofdgeding aan de orde is, hebben de douaneautoriteiten niet voldaan aan hun verplichting om aan te tonen dat er sprake is van „gegronde twijfels” in de zin van artikel 140 van uitvoeringsverordening 2015/2447. Het antwoord van de Canadese douaneautoriteit vormt geen officieel document dat voor de rechter bindend is. De douaneautoriteit heeft niet toegelicht waarom zij van mening was dat de door de exporteur aan de Canadese autoriteit meegedeelde gegevens juist zijn, aangezien de echtheid van de overgelegde factuur niet wordt betwist.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 De directeur van de regionale douanedirectie Burgas betwist de juistheid van het vonnis van de rechter in eerste aanleg. Volgens hem is het standpunt juist dat de methoden als bedoeld in artikel 74, lid 2, onder a) tot en met d), van verordening nr. 952/2013 niet van toepassing zijn. Veeleer is de methode van redelijke middelen van artikel 74, lid 3, van verordening nr. 952/2013 van toepassing. Ook is het antwoord van de Canadese douaneautoriteit een officieel document dat naar aanleiding van het onderzoek in het kader van de internationale samenwerking is verkregen, waarbij de douanewaarde op basis van de prijs is vastgesteld die in de elektronische gegevens van de Canadese douaneautoriteit is aangegeven.

In zijn schriftelijke opmerkingen in het hoofdgeding verklaart de vertegenwoordiger van Lidikar OOD dat het vonnis van de rechter in eerste aanleg volgens hem juist is.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 10 Aanleiding voor het hoofdgeding vormt de methode voor de vaststelling van de douanewaarde. Aan de hand van deze waarde worden de verschuldigde belasting en invoerrechten vastgesteld. In de meeste jurisdicties worden heffingen „ad valorem” opgelegd, wat inhoudt dat ingevoerde of uitgevoerde goederen worden belast op grond van hun financiële waarde. In casu hebben de douaneautoriteiten twijfels over de juistheid van de aangifte met betrekking tot de waarde van bepaalde goederen die – in casu vanuit Canada – in de Unie worden ingevoerd. In het vakje 14/6 van de douaneaangifte is met betrekking tot de methode voor de vaststelling van de douanewaarde aangegeven dat deze op basis van de

transactiewaarde van de ingevoerde goederen overeenkomstig artikel 70 van het douanewetboek van de Unie is vastgesteld.

- 11 Het Unierecht betreffende de vaststelling van de douanewaarde beoogt een billijk, uniform en neutraal systeem in te voeren dat het gebruik van willekeurige of fictieve douanewaarden uitsluit. De douanewaarde moet bijgevolg de werkelijke economische waarde van een ingevoerd goed weergeven en derhalve rekening houden met alle elementen van dat goed die een economische waarde vertegenwoordigen.
- 12 In casu heeft de douaneautoriteit vastgesteld dat er gegronde twijfels bestaan over de overeenkomstig artikel 70, lid 1, van verordening nr. 952/2013 berekende douanewaarde van het goed. De douaneautoriteit achtte de bijkomende methoden voor de vaststelling van de douanewaarde van het in het hoofdgeding aan de orde zijnde goed niet van toepassing, maar wel artikel 74, lid 3, van verordening nr. 952/2013, dat bepaalt dat indien de douanewaarde niet met toepassing van de eerder genoemde bijkomende methoden kan worden vastgesteld, deze aan de hand van de in het douanegebied van de Unie beschikbare gegevens wordt vastgesteld met gebruikmaking van redelijke middelen. In de onderhavige zaak heeft de douaneautoriteit de douanewaarde van het betreffende goed vastgesteld op basis van de reactie van de Canadese douaneautoriteit, die door ambtenaren in de uitoefening van hun officiële taken volgens de voorgeschreven procedure en in de voorgeschreven vorm is opgesteld. Door de toepassing van de fall-backmethode is de douanewaarde vastgesteld aan de hand van gegevens die elektronische exportgegevens uit het systeem van de Canadese douaneautoriteit zijn die betrekking hebben op voertuigen die in Canada voor de uitvoer zijn aangegeven. Aan de hand van de elektronische gegevens die de Canadese douaneautoriteit in het kader van de wederzijdse bijstand had verstrekt, werd het goed geïndividualiseerd naar chassis, beschrijving en gewicht, die overeenkwamen met de gegevens in de begeleidende documenten bij de douaneaangifte voor het vrije verkeer.
- 13 Volgens artikel 74, lid 3, van verordening nr. 952/2013 wordt de douanewaarde, indien deze niet met toepassing van lid 1 kan worden vastgesteld, aan de hand van de in het douanegebied van de Unie beschikbare gegevens vastgesteld met gebruikmaking van redelijke middelen die in overeenstemming zijn met de beginselen en de algemene bepalingen van de overeenkomst inzake de toepassing van artikel VII van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel en hoofdstuk 3 van verordening nr. 952/2013. Een analyse van de aangehaalde formulering in de verordening [laat zien dat] het bestaan van beschikbare gegevens in het douanegebied van de Unie zonder enige twijfel een vereiste is, terwijl tegelijkertijd redelijke middelen moeten worden gebruikt die aan de genoemde bepalingen voldoen. Uit de verordening blijkt niet wat die redelijke middelen kunnen zijn; het Hof heeft dit evenmin verduidelijkt.
- 14 In deze context en gelet op het feit dat de Canadese douaneautoriteit informatie heeft verstrekt over de voertuigen die in Canada voor uitvoer naar de Unie zijn

aangegeven, vraagt de verwijzende rechter zich af of de aangegeven waarde van een goed bij de uitvoer uit een derde land kan worden aangemerkt als „op het douanegebied van de Unie beschikbare gegevens”. Hij wenst ook te vernemen of de vaststelling van de douanewaarde overeenkomstig artikel 74, lid 3, van de verordening aan de hand van de bij de uitvoer van dit goed uit een derde land aangegeven waarde een redelijk middel kan zijn.

- 15 De vragen rijzen omdat het volgens artikel 31 van de ingetrokken [verordening nr. 2913/92] van belang is dat de gebruikte methoden adequaat zijn, op beschikbare gegevens zijn gebaseerd en in overeenstemming zijn met de algemene juridische kader van het Unierecht en het internationale recht. De geschiktheid veronderstelt dat de gebruikte methoden een eerlijke en gedegen waardebepaling mogelijk maken. Zij moeten gebaseerd zijn op feitelijke gegevens en mogen niet in strijd zijn met relevante internationale verdragen. Zoals de advocaat-generaal in zijn conclusie in zaak C-599/20 opmerkt, laat artikel 31 van verordening nr. 2913/92, gelet op de nogal open formulering en het feit dat deze bepaling slechts in laatste instantie kan worden aangewend, het aan de autoriteiten om, in elke set van gevallen, de methoden te bepalen die toegepast kunnen worden om de waarde van de betreffende goederen vast te stellen. Zoals reeds toegelicht, moeten de gekozen methoden in de gegeven omstandigheden daarom adequaat zijn, dat wil zeggen dat zij een eerlijke en gedegen waardebepaling mogelijk moeten maken en voor de autoriteiten uitvoerbaar moeten zijn, dus niet buitensporig ingewikkeld mogen zijn, en op controleerbare feitelijke gegevens moeten zijn gebaseerd, eventueel op basis van een eerder vastgestelde douanewaarde. Bovendien mogen zij niet in strijd zijn met de relevante internationale verdragen.
- 16 In deze omstandigheden lijkt het mogelijk dat de vaststelling van de douanewaarde aan de hand van gegevens van de Canadese douaneautoriteit een redelijk middel in de zin van verordening (EU) nr. 952/2013 is, omdat de reactie van de Canadese douaneautoriteit een officieel document is dat naar aanleiding van een onderzoek in het kader van de internationale samenwerking is verkregen. De douanewaarde is vastgesteld aan de hand van de prijs die in de door de Canadese douaneautoriteit verstrekte elektronische gegevens was vermeld.
- 17 De verwijzende rechter houdt er ook mee rekening dat verordening (EG) nr. 471/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 betreffende communautaire statistieken van de buitenlandse handel met derde landen en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1172/95 van de Raad in artikel 3, lid 1, het volgende bepaalt: „In de statistiek van de buitenlandse handel worden de invoer en de uitvoer van goederen geregistreerd. [...] Invoer wordt door de lidstaten geregistreerd wanneer goederen het statistische registratiegebied van de Gemeenschap binnenkomen in overeenstemming met een van de volgende douaneregelingen, zoals neergelegd in het douanewetboek: a) het in het vrije verkeer brengen; b) actieve veredeling”. Artikel 4, lid 1, van deze verordening luidt: „De gegevens over de in artikel 3, lid 1, bedoelde invoer en uitvoer van goederen worden ontleend aan de douaneaangifte, inclusief eventuele aanvullingen of wijzigingen van de statistische gegevens als gevolg van relevante

besluiten van de douaneautoriteiten”. Artikel 5, lid 1, onder c), van de genoemde verordening bepaalt: „De lidstaten ontlenen de volgende reeks gegevens aan de in artikel 3, lid 1, bedoelde geregistreerde gegevens over de invoer en de uitvoer: [...] c) de statistische waarde van de goederen aan de nationale grens van de lidstaat van invoer of van uitvoer”. Artikel 6 van verordening nr. 471/2009 bepaalt: „De lidstaten stellen voor elke maandelijkse referentieperiode statistieken op van de in- en uitvoer van goederen, uitgedrukt in waarde en hoeveelheid, naar: a) de goederencode; b) lidstaat van invoer/uitvoer; c) partnerlanden; d) statistisch stelsel; e) aard van de transactie; f) preferentiële behandeling bij invoer; g) wijze van vervoer”.

- 18 Bovendien moet ermee rekening worden gehouden dat artikel 7, leden 1 en 2, onder e) en g), van de GATT-overeenkomst betreffende de douanewaarde bepaalt: „Indien de douanewaarde van de ingevoerde goederen niet met toepassing van de artikelen 1 tot en met 6 kan worden vastgesteld, wordt deze waarde vastgesteld met redelijke middelen die verenigbaar zijn met de beginselen en algemene bepalingen van de onderhavige overeenkomst en van artikel VII van GATT 1994 en op basis van de in het land van invoer beschikbare gegevens. De uit hoofde van dit artikel vastgestelde douanewaarde is niet gebaseerd op: [...] e) de prijs van de voor uitvoer naar een ander land dan het land van invoer bestemde goederen; [...] g) willekeurig vastgestelde of fictieve waarden”.
- 19 Bij de beantwoording van de vraag moet ook rekening worden gehouden met het verbod van artikel 144, lid 2, onder b), [van uitvoeringsverordening 2015/2447], dat bepaalt dat de douanewaarde niet mag worden vastgesteld op basis van een stelsel waarbij de hoogste van de twee in aanmerking komende waarden voor de douanewaarde wordt gebruikt.
- 20 In die omstandigheden wenst de verwijzende rechter als nationale rechterlijke instantie waarvan de beslissing niet vatbaar is voor hoger beroep, te vernemen hoe artikel 74, lid 3, van verordening nr. 952/2013 met betrekking tot de vraag dient te worden uitgelegd of de bij de uitvoer uit een derde land aangegeven waarde van het betrokken goed „in het douanegebied van de Unie beschikbare gegevens” kan zijn en of de vaststelling van de douanewaarde krachtens artikel 74, lid 3, van deze verordening kan worden aangemerkt als een redelijk middel om de douanewaarde vast te stellen aan de hand van de bij de uitvoer van dat goed uit een derde land aangegeven waarde.